

Kære studenter. Tillykke med jeres studentereksamen! Hvor er det dejligt at se jer alle sidde her i Ringen med huen på – færdige med tre års studier! I ser rigtig glade ud, og det har I også god grund til! For I har gennemført jeres gymnasieforløb i en *helt* speciel tid!

Det sidste år har vist os, at verden kan være ret uforudsigelig. For selvom vi har vidst, at en pandemi var mulig, så var der nok ingen, som havde troet jer, hvis I for to år siden havde fortalt, at I alle skulle have hjemmeundervisning i mange måneder af jeres to sidste gymnasieår!

Når *jeg* tænker tilbage, så startede det hele nærmest med en weekend i starten af marts sidste år. Tidligere på vinteren havde vi da godt hørt om en ny virus i Asien, men sådan noget havde vi hørt om før, uden at det var gået specielt galt i vores del af verden. Den weekend i marts holdt CG gallafest ude i Nordhavn – og mange af jer var med til festen. Jeg kan huske, at vi havde købt håndsprit til at stille ved bordene og synes, at det var meget avanceret. Den fest blev desværre den sidste CG-fest i jeres gymnasietid! For allerede dagene efter tonede statsministeren frem på Tv-skærmene og lukkede Danmark. Nedlukningen gik bl.a. ud over jeres studierejser.

Så fulgte en tid, hvor ikke mindst jeres lærere havde en stejl indlæringskurve, hvad angår planlægning og gennemførelse af virtuel undervisning. Heldigvis er vi i Danmark langt fremme med hensyn til IT-strukturer. Og velstanden er så høj, at I alle har en bærbar pc. Så I og jeres lærere kunne alle sidde med computere hjemmefra og kommunikere over Teams – et program som kun få havde kendskab til dengang. Undervejs blev I og jeres lærere skrappere til at gennemføre virtuel undervisning, men den digitale barriere mellem jer var der naturligvis stadig.

Hen over sommerferien var der kun ganske få smittede i Danmark. De fleste af os var måske næsten ved at tro, at virussen kunne forsvinde med lidt sprit og social afstand. Men så godt skulle det ikke gå! Efterhånden som det kolde efterårsvejr satte ind, udviklede pandemien sig igen. Og fra oktober måtte vi hver uge sende nye klasser hjem i isolation. Fra midten af december og til efter påske måtte I alle hjem til virtuel undervisning igen, denne gang i 4 måneder!

Hvordan har vi så klaret ikke bare at overleve og overkomme selve corona-epidemien, men også at leve et liv under de mange restriktioner i så lang tid?

Ved siden af hjemmeundervisning i mange måneder, så har det sociale liv på CG stået på stand by: Ingen cafeer, ingen fester, ingen musical. Udvalgene har næsten ligget stille, ligesom frivillige aktiviteter i musik, idræt og billedkunst. Og i jeres egen privatsfære har der også været lukket ned for mange af de aktiviteter, man forbinder med ungdomskultur i storbyen: Ingen bio- og caféture, ingen barer og dansesteder. Og i lange perioder heller ingen private fester.

Jeg må være ærlig og sige, at jeg synes, I har vist samfundssind og klaret det rigtig flot – det vidner bl.a. de ret få smittetilfælde, vi har haft på CG, om. Så tak for det!

Mange har under corona'en konstateret, at restriktionerne har ramt *ungdomsårgangene* ekstra hårdt på grund af jeres – normalt – meget udadvendte sociale liv. Den norske sundhedsminister Bent Høie blev netop sidste år verdenskendt for følgende betragtninger, da han sagde: Som voksne snakker vi om "*næste sommer*". Men "*næste sommer* findes ikke, når man er ung". Næste sommer, det er for midaldrende mænd, som køber hakket oksekød og toiletpapir på tilbud. Foråret, hvor du fyldte 14, ligger ikke og venter på dig, og det er ikke muligt at vende tilbage til sommeren, da du var 17! Og her vil jeg tilføje: at det jo heller ikke er muligt for *jer* at vende tilbage til *deres* gymnasieår og det sociale liv i ungdomsårene!

Denne problemstilling har en del af jer fokuseret på i undervisningen. En af vores dansklærere, Søren Rathje, skrev i februar en kronik om "*Livet som unge i en hermafroditisk snotboble*", hvor han fortalte Politikens læsere om, hvordan en del af jer studenter arbejdede med temaet "*galskab i litteraturen*" og satte dette i perspektiv med skriveøvelser, hvor I - ufiltreret - skulle sætte ord på *deres egne* følelser i en tid, hvor den sociale isolation *også* kunne sætte galskab og ekstreme følelser i spil.

I citaterne sætter I stærke ord på jeres situation. I har følelsen af at være "Palle alene i [en] verden", hvor "alt smelter sammen", og hvor I på jeres "isolutionshotel" befinder jer i en "dvaletilstand", for nu af bruge nogle af jeres egne malende beskrivelser. En af jer beskriver situationen sådan her: "7. december blev jeg indlagt i mit værelse. Jeg blev lagt i koma... Min krop er tømt for indhold. Jeg tænker ikke, taler ikke og kigger ikke... Jeg sidder fast i en trekant: værelset, køkkenet og toiletet". En anden af jer fortæller "Jeg er groet fast til skrivebordet. Tiden bevæger sig for hurtigt, mens jeg er for langsom. Jeg kigger på uret, men er blevet blind". Citaterne sætter sikkert meget præcist ord på, hvordan mange af *jer* – og andre unge – har haft det under nedlukningen! Jeg tænker, at I igennem skriveøvelsen både fik en dybere forståelse for nogle af litteraturens store – og måske mærkelige – frembringelser samtidig med, at I fik lejlighed til at reflektere over jeres *egen* situation på en måde, hvor det var tilladt at tale om dét, Søren i kronikken kalder "de skæve fantomer" i ens hoved.

Under Corona-krise har flere samfundsvidenskabelige forskere sat fokus på begrebet *resiliens*. Begrebet stammer fra biologiens verden og beskriver, hvor robust og modstandsdygtigt et system er over for store og pludselige ændringer. Forskerne gør opmærksom på, at vi igennem samfundets store fokus på *effektivisering* godt nok skaber fordele i form af større produktivitet. Men samtidig bliver vores samfundsstrukturer mindre resiliente og robuste, overfor sjældne, men alvorlige hændelser, som fx corona-pandemien. Denne problematik leder selvfølgelig også tanker i retningen af vores store menneskeskabte klimaproblemer og i det hele taget de problemer, som adresseres i FN's verdensmål for bæredygtighed, som I også har arbejdet med i jeres gymnasieår.

I de seneste år har ikke mindst *jer*s generation været med til at skabe en klimabevidsthed, så vi har fået øjnene op for, at vi ikke bare kan forbruge og forbrænde uden alvorlige konsekvenser for klimaet. Helt konkret har jeres årgang lavet loppemarked her i Ringen, hvor I har byttet genbrugstøj frem for at købe nyt. Mange af jer har deltaget i klimastrejker. Og ikke mindst har I diskuteret, om vi ikke kunne finde en ny og bæredygtig måde at afholde studierejser på – uden brug af fly. Elevrådet på CG har i foråret vedtaget at arbejde for at begrænse flyrejser på studieturene. Det samme har lærerne også diskuteret, og jeg kan love, at jeres ideer ikke er glemt. Næste år vil vi lave en CG-klimapolitik på dette område.

"Om lidt bli'r her stille, om lidt er det forbi – fik du set det du ville, fik du hørt din melodi". Det sang lærerne for jer i onsdags, da vi holdt hue-reception i skolegården for jer studenter. Kim Larsens tekst indeholder en vemodighed over livets forgængelighed. Og i dag, hvor hele 3.g årgangen forlader CG, føler jeres lærere og vi andre, der har været sammen med jer de sidste 3 CG-år, netop den vemodighed. Den vemodighed har I nok også selv mærket strejf af på det sidste.

Men *samtidig* står en ny del af livet foran jer med et væld af muligheder, som det *både* kan være spændende og udfordrende at gribe. *Spændende*, fordi I har mulighed for at række ud efter så meget – *udfordrende*, fordi der jo aldrig er frit valg på alle hylder, her i livet.

CG-studenten og musikeren *Carl Emil Petersen*, har skrevet sangen "Tusinde veje du ka' ta'". Og det er netop sådan, *jeg* ser *jer*s muligheder: For rigtig mange spor tegner sig for jer forude. I kan sikkert ikke skimte præcis, *hvor* de hver især fører hen. Men de vil føre jer til nye steder, I ikke kender – og undervejs møder I helt sikkert smukke eller udfordrende landskaber, fyldt med overraskelser. Carl Emil starter sangen med: "Det er ikke et spørgsmål om tid, men tid til spørgsmål". Og igen synes jeg, at han rammer godt ind i *jer*s situation. For I står stadig i starten af jeres liv og har masser af tid, når I skuer fremad. Men I står ved en af de helt store skilleveje, ja nærmest et *trafikknudepunkt i livet*, med veje der peger i alle retninger. Så det er nu, I skal tage jer "*tid til spørgsmål*" – i enerum og i fællesskab. Og forhåbentlig har jeres 3 år på CG netop sat jer i stand til at stille gode og væsentlige spørgsmål – og måske endda også til at *give gode svar* på nogle af dem! Så med håbet om, at I giver jer tid til at *stille og besvare* nogle af tidens væsentlige spørgsmål for jer selv og fællesskabet dimitterer jeg jer fra Christianshavns Gymnasium!